

Curaclam
Thuaisceart Éireann

Canaimis!

Clár

Admhálacha	2
Réamhrá	5
Amhráin na Bonnchéime (Aois 4–6)	7
Intreoir ar Amhráin na Bonnchéime	9

Bonnchéim (Aois 4–6)

1 Beidh Aonach Amárach	11
2 Báidín Fheidhlimidh	15
3 Nóra Bheag	17
4 An raibh tú ar an Charraig?	21
5 Trasna na dTonnta	23
6 Bog Braon don tSeanduine	25
7 Dilín ó Deamhas	27

Amhráin Eochairchéim 1 (Aois 6–8) agus 2 (Aois 8–11)	29
Intreoir ar Amhráin Eochairchéim 1 agus 2	31

Eochairchéim 1 (Aois 6–8)

8 Labhair an Teanga Ghaeilge	33
9 An Spailpín Fánach	35
10 Peigín Leitir Móir	37
11 Téir Abhaile Riú	39
12 Buachaill ón Éirne	41
13 A Stór, a Stór, a Ghrá	43
14 Óró, Sé do Bheatha 'Bhaile!	45

Eochairchéim 2 (Aois 8–11)

15 Tá mo Chleamhnas Déanta	47
16 Mo Chailín Rua	51
17 Dúlaman	53
18 An Mhaighdean Mhara	55
19 Thugamar Féin an Samhradh Linn	57
20 Siún Ní Dhuibhir	59

Áiseanna Úsáideacha	60
---------------------	----

Admhálacha

Ba mhaith le CCEA buíochas a ghabháil le Fionnuala Ní Mhealláin as an áis seo a fhorbairt. Gabhann CCEA buíochas fosta leis na scoileanna, na múinteoirí agus na daltaí go léir a bhí páirteach i bhforbairt na háise seo. Tá muid iontach buíoch de Choláiste Feirste agus de na scoileanna a bhí páirteach sa tionscadal as na hacmhainní scoile a chur ar fáil don taifeadh.

Scoileanna

Bunscoil an tSléibhe Dhuibh, Béal Feirste

Bunscoil Mhuire agus Phádraig, Dún Pádraig

Bunscoil Phobal Feirste, Béal Feirste

Gaelscoil Aodha Rua, Dún Geanainn

Gaelscoil Éanna, Gleann Ghormlaithe

Gaelscoil na bhFál, Béal Feirste

Gaelscoil na gCrann, An Ómaigh

Gaelscoil Neachtain, Dún Geimhin

Scoil an Droichid, Béal Feirste

Scoil na Fuisseoige, Béal Feirste

Ábhar Ealaíne

Gaelscoil na bhFál, Béal Feirste

Bunscoil an tSléibhe Dhuibh, Béal Feirste

Bunscoil an tSléibhe Dhuibh, Béal Feirste

Bunscoil an tSléibhe Dhuibh, Béal Feirste

Bunscoil an tSléibhe Dhuibh, Béal Feirste

Bunscoil an tSléibhe Dhuibh, Béal Feirste

Bunscoil an tSléibhe Dhuibh, Béal Feirste

Gaelscoil na gCrann, An Ómaigh

Gaelscoil na bhFál, Béal Feirste

Gaelscoil na bhFál, Béal Feirste

Bunscoil an tSléibhe Dhuibh, Béal Feirste

Réamhrá

Bíonn dhá insint ar scéal agus dhá leagan déag ar amhrán (seanfhocal).

Is cinnte go bhfuil saibhreas ar leith ar fáil sna hamhráin thraidisiúnta Ghaeilge. Is minic a bhíonn múinteoirí in amhras faoin dóigh leis na hamhráin seo a theagasc. Uaireanta bíonn múinteoirí neamhchinnte faoi fhonn an amhráin nó fiú faoi fhocail an amhráin.

Is cinnte go gcuireann teagasc na hamhránaíochta le líofacht Ghaeilge an pháiste. Is féidir na scileanna Tuiscint, Éisteacht agus Labhairt a fhorbairt leis an amhránaíocht. Is féidir plé agus comhrá a spreagadh atá bunaithe ar scéalta agus ar eachtraí na n-amhrán. Bíonn deis ann chomh maith stórfhocal na bpáistí a mhéadú trí fhocail shaibhre Ghaeilge a mhíniú agus a chur i gcomhthéacs. Is minic a bhíonn ceacht staire sna hamhráin sa mhéid is go mbaineann cuid mhaith díobh le tréimhse a chuaigh thart in Éirinn. Is cinnte go bhfuil féidearthachtaí ann leis an scríbhneoireacht chruthaitheach a nascadh leis na hamhráin chomh maith. Tá scéal le hinsint i ngach amhrán agus tá scéal le scríobh fúthu.

Tá teagasc na nEalaíon reachtúil sna scoileanna de réir Churaclam Thuaisceart Éireann. Tagann ceol, ealaín agus drámaíocht faoi scáth na nEalaíon: *Cuireann na hEalaíona deis ar dóigh ar fáil teagmháil a dhéanamh le stór focal nua Gaeilge agus le teanga atá sealbhaithe le tamall agus a sealbhaíodh ar na mallaibh a dhaingniú* (Curaclam Thuaisceart Éireann, Na hEalaíona, An Bhonnchéim, Ich 37).

Tá 20 amhrán san iomlán sa phacáiste seo. Níl anseo ach treoir. Is féidir amhrán a roghnú de réir mar a fhóireann sé don rang agus don mhúinteoir. Thiocthadh amhrán amháin, ar a laghad, a roghnú ón phacáiste seo sa téarma don rang nó mar sprioc iomlán scoile. Tá dlúthdhiosca iniata leis an phacáiste seo ar a bhfuil na hamhráin go léir. Nuair a fheiceann tú

an deilbhín seo, beidh a fhios agat cé

acu fuaimrian ar an dlúthdhiosca atá i gceist. Cuideoidh an dlúthdhiosca le múinteoirí agus le daltaí araon cur lena gcnuasach ceoil agus le fonn an amhráin a chanadh mar is ceart.

Is éacht ar leith é go bhfuil guthanna pháistí na ngaelscoileanna le cluinstitín ar an dlúthdhiosca atá iniata leis an phacáiste seo. Bhí 10 scoil páirteach sa tionscadal. Chuir na múinteoirí agus na daltaí eang sa mhaide mullaigh gan dabht. Chan siad go fonnmhar agus go fuinniúil.

Rinneadh teagmháil le múinteoirí Gaelscoile le treoir agus comhairle a lorg maidir le rogha n-amhrán agus leis an leagan atá acu féin. Ar ndóigh, tá go leor leaganacha difriúla de na hamhráin thraidisiúnta ann. Is amhlaidh an cás leis na hamhráin sa phacáiste seo nó bíonn na hamhráin chéanna le cluinstitín le cóirithe difriúla fosta, ach ní miste sin. Tabharfar faoi deara go bhfuil corr-athrú ann idir an téacs scríofa agus an leagan taifeadta agus tá an tsaoirse sin ag an mhúinteoir an leagan is oiriúnaí dóibh féin a úsáid. Moltar do mhúinteoirí, áfach, cloí a oiread agus is féidir leis an téacs atá ar fáil. Aithnítear go mbíonn réimse cumais le sonrú ó thaobh an cheoil agus ó thaobh na hamhránaíochta de. Is é atá i gceist leis an áis seo múinteoirí agus daltaí a spreagadh le tabhairt faoin amhránaíocht Ghaeilge agus sult a bhaint aisti beag beann ar na hinniúlachtaí tosaigh. Ní bheidh gach páiste ná cór ábalta an caighdeán is airde a bhaint amach ach thig leo sult a bhaint as an iarracht a dhéanann siad. Is léiriú iad na hamhráin seo san áis ar cad é is féidir a bhaint amach sa Ghaelscoil maidir leis an amhránaíocht Ghaeilge. Canadh siad!

Tá liosta d'áiseanna eile a bhaineann leis an amhránaíocht thraidisiúnta, idir dhlúthdhioscaí agus leabhair, luaite sa phacáiste seo. Beidh an méid sin úsáideach ag an mhúinteoir atá ag iarraidh cur leis an chnuasach ceoil sa tseomra ranga. Le blianta beaga anuas tá na coláistí Gaeltachta agus daoine eile ag aistriú popamhrán ó Bhéarla go Gaeilge agus is iontach é sin chomh maith. Ach tá sé tábhachtach nach gcaillfear ár dtraidisiún ársa saibhir san amhránaíocht. Tá áit ann go fóill don amhránaíocht thraidisiúnta Ghaeilge sa tseomra ranga.

Tá na hamhráin san áis seo leagtha amach de réir Eochairchéimeanna (Aoiseanna) ach ní gá cloí go daingean leis sin.

Canaimis!

Amhráin na Bonnchéime (Aois 4 – 6)

Intreoir ar Amhráin na Bonnchéime

Nuair a stadann an ceol, stadann an rince (seanfhocal).

Is iad na rainn agus na dánta bunúsacha a bhíonn á dteagasc don mhórchuid ag múinteoirí ag tús na Bonnchéime. Daingíonn na gníomhaíochtaí, na focail bhunúsacha agus an t-athrá, tuiscint na bpáistí ar an dara teanga seo acu. Chomh maith leis sin, cuireann an amhránaíocht leis an méid seo.

Ní dochar ar bith é ligean do na páistí beaga sa náiscoil éisteacht le dlúthdhiosca an phacáiste seo. Le hathéisteacht, tiocfaidh na focail agus na hamhráin chun cinn. Má mhothaíonn an múinteoir go bhfuil an rang réidh, thioctadh amhrán nó dhó a theagasc do na daltaí náiscoil sa dara agus/nó sa tríú téarma. Bíonn na hamhráin níos suimiúla má chuirtear gníomhaíochtaí leo ag an pointe seo. Tá foclóir measartha bunúsach sna hamhráin *Beidh Aonach Amárach* agus *Báidín Fheidhlimidh* agus moltar iad seo a úsáid mar thúsphointe.

I mBliain 1 agus i mBliain 2, cuidíonn rólghlacadh le sealbhú teanga agus is amhlaidh an cás le foghlaim na n-amhrán. Ba chóir ligean do na páistí éisteacht leis an amhrán atá á fhoghlaim acu roinnt uaireanta ar dtús. Is féidir leis an mhúinteoir focail nua a mhíniú trí phictiúir nó trí íomhánna a úsáid le tacú lena dtuiscint.

Is féidir an ghramadach a dhaingniú fosta leis an amhránaíocht. Mar shampla, i gcás an amhráin *An raibh tú ar an Charraig?* is féidir béim a chur ar fhreagraí a thabhairt leis na briathra *Bhí* agus *Ní raibh*. Tabharfaidh seo deis don mhúinteoir samplaí eile dá leithéid a úsáid ina dhiaidh sin.

Is é an t-athrá agus an fhoghlaim ilchéadfach a thacaíonn le haird na bpáistí san amhránaíocht a chothú agus a mhúscailt. Is féidir ligean do na páistí pictiúir a tharraingt lena dtuiscint ar na hamhráin a léiriú. *Bíonn ról suntasach ag úsáid phleanáilte amhrán le foghlaim a nascadh idir Réimsí Foghlama eile agus i sealbhú agus i ndaingniú na Gaeilge i nGaelscoileanna* (Curaclam Thuaisceart Éireann, Ceol, An Bhonnchéim, lch 42).

Gaelscoil na bhFál

Bonnchéim (Aois 4 – 6)

Amhrán 1: Beidh Aonach Amárach

1

Beidh Aonach Amárach

Beidh aonach amárach i gContae an Chláir,
Beidh aonach amárach i gContae an Chláir,
Beidh aonach amárach i gContae an Chláir,
Cén mhaith dom é, ní bheidh mé ann.

Curfá:

Is a mháithrín, an ligfidh tú chun aonaigh mé?
Is a mháithrín, an ligfidh tú chun aonaigh mé?
Is a mháithrín, an ligfidh tú chun aonaigh mé?
A mhuirnín ó, ná héiligh é.

Níl tú a deich nó a haon déag fós,
Níl tú a deich nó a haon déag fós,
Níl tú a deich nó a haon déag fós,
Nuair a bheas tú trí déag beidh tú mór.

Curfá

B'fhearr liom féin mo ghréasaí bróg,
B'fhearr liom féin mo ghréasaí bróg,
B'fhearr liom féin mo ghréasaí bróg,
Ná oifigeach airm faoi lásaí óir.

Curfá

Beidh Aonach Amárach

Aimee O'Neill, Gaelscoil na bhFál, Béal Feirste

Orfhlaith Ní Shearcaigh, Gaelscoil na bhFál, Béal Feirste

Báidín Fheidhlimidh

Piaras Trainor, Bunscoil an tSléibhe Dhuibh, Béal Feirste

Lauren Nic Camhaoil, Gaelscoil na gCrann, An Ómaigh

Róise Morris, Bunscoil an tSléibhe Dhuibh, Béal Feirste

Gaelscoil na gCrann

Bonnchéim (Aois 4 – 6)

Amhrán 2: Báidín Fheidhlimidh

2

Báidín Fheidhlimidh

Báidín Fheidhlimidh d'imigh go Gabhla,
Báidín Fheidhlimidh 's Feidhlimidh ann.
Báidín Fheidhlimidh d'imigh go Gabhla,
Báidín Fheidhlimidh 's Feidhlimidh ann.

Curfá:

Báidín bídeach, báidín beosach,
Báidín bóidheach, báidín Fheidhlimidh;
Báidín díreach, báidín deontach,
Báidín Fheidhlimidh 's Feidhlimidh ann.

Báidín Fheidhlimidh d'imigh go Toraigh,
Báidín Fheidhlimidh 's Feidhlimidh ann.
Báidín Fheidhlimidh d'imigh go Toraigh,
Báidín Fheidhlimidh 's Feidhlimidh ann.

Curfá

Báidín Fheidhlimidh briseadh i dToraigh í.
Báidín Fheidhlimidh 's Feidhlimidh ann.
Báidín Fheidhlimidh briseadh i dToraigh í.
Báidín Fheidhlimidh 's Feidhlimidh ann.

Curfá

Bunscoil Phobal Feirste

Bonnchéim (Aois 4 – 6)

Amhrán 3: Nóra Bheag

3

Nóra Bheag

“A Nóra bheag, cá raibh tú ‘réir?”
‘Sé dúirt mo mhamaí liomsa;
‘I gcúl a’ tí ag tobar an uisce,
‘Foghlaim coiscéim damhsa.”

Curfá:

‘Gus íomba Nóra, Nóra, Nóra,
‘Gus íomba ‘s tú mo ghrá geal,
‘Gus íomba Nóra is tú mo stóirín,
Tá mise dúnta i ngrá leat.

B’aite le Nóra pis agus pónair’
B’aite le Nóra brandy,
B’aite le Nóra prátaí rósta,
Is d’íosfadh Nóra an t-im leo.

Curfá

Dá mbíodh agam ciste, níl agam ciste,
Chuirfinn ort gúna álainn;
Bhéarfainn fuiscí, tae agus brioscaí,
‘S bheinn a’ gabháil cheoil go lá leat.

Curfá

“A Nóra bheag cá raibh tú aréir?”
“Bhí mé i gcúl a’ gharraí.”
“Cé bhí agat féin ansin?”
“An píobaire beag ‘s a mhálaí!”

Curfá

Nóra Bheag

Orlaith McQuaid, Bunscoil an tSléibhe Dhuibh, Béal Feirste

Brogán Beck, Bunscoil an tSléibhe Dhuibh, Béal Feirste

Ciara Walker, Bunscoil an tSléibhe Dhuibh, Béal Feirste

An raibh tú ar an Charraig?

Jessica Cush, Gaelscoil na bhFál, Béal Feirste

Gaelscoil na bhFál

Bonnchéim (Aois 4 – 6)

Amhrán 4: An raibh tú ar an Charraig?

4

An raibh tú ar an Charraig?

An raibh tú ar an Charraig nó an bhfaca tú féin mo ghrá?
Nó an bhfaca tú gile agus finne agus scéimh na mná?
Nó an bhfaca tú an t-úll ba chumhra is ba mhilse bláth?
Nó an bhfaca tú mo vailintín?
Nó an bhfuil sí á cloí mar atáim?

Ó bhí mé ar an Charraig is chonaic mé féin do ghrá;
Is chonaic mé gile agus finne agus scéimh na mná;
Ó chonaic mé an t-úll ba chumhra is ba mhilse bláth;
Is chonaic mé do vailintín,
Is níl sí á cloí mar atáim.

Gaelscoil Aodha Rua

Bonnchéim (Aois 4 – 6)

Amhrán 5: Trasna na dTonnta

5

Trasna na dTonnta

Curfá:

Trasna na dTonnta, dul siar, dul siar,
Slán leis an uaigneas is slán leis an gcian,
Geal é mo chroí agus geal í an ghrian,
Geal bheith ag filleadh go hÉirinn.

Chonaic mo dhóthain de thíortha i gcéin,
Ór agus airgead, saibhreas an tsaoil.
Éiríonn an croí 'nam le breacadh gach lae,
'S mé ag druidim le dúthaigh mo mhuintir'.

Curfá

Muintir an iarthair, 'siad cairde mo chroí,
Fáilte 'gus féile bheith romham ar gach taobh.
Ar fhágáil an tsaoil seo, 'sé a ghuím ar an Rí
Gur leosan a shínfear i gcill mé.

Curfá

Gaelscoil Aodha Rua

Bonnchéim (Aois 4 – 6)

Amhrán 6: Bog Braon don tSeandúine

6

Bog Braon don tSeanduine

Curfá:

Bog braon, bog braon, bog braon don tseanduine,
bog braon is blais féin is bog braon don tseanduine.

Cuir a chodladh, cuir a chodladh, cuir a chodladh an
seanduine,
cuir a chodladh is nigh a chosa is bog braon don tseanduine.

Curfá

Ubh circe, ubh circe, ubh circe don tseanduine,
ubh circe is blúirín ime is a thabhairt don tseanduine.

Curfá

Feoil úr, feoil úr, feoil úr don tseanduine,
feoil úr is braon sú is a thabhairt don tseanduine.

Curfá

Gaelscoil Neachtain

Bonnchéim (Aois 4 – 6)

Amhrán 7: Dilín ó Deamhas

7

Dilín ó Deamhas

Curfá:

Dilín ó deamhas, ó deamhas,
Dilín ó deamhas ó dí;
Dilín ó deamhas, ó deamhas, ó deamhas,
ó, Dilín ó deamhas ó dí.

Cuirfead mo rún chun suain,
Cuirfead mo rún 'na luí;
Cuirfead mo rún chun suain go ciúin,
Le dilín ó deamhas ó dí.

Curfá

Is buachaill maith súiste, súist',
Is buachaill maith súist' é Páid;
Is buachaill maith súiste, súiste, súist',
Is cailín deas tuirn' í Cáit.

Curfá

Is buachaill aniar, aniar,
Is buachaill aniar an fear;
Is buachaill aniar, aniar, aniar,
'S is cailín ón sliabh a bhean.

Curfá

Caithimis suas is suas é,
Caithimis suas an páiste;
Caithimis suas is suas is suas é,
'S tiocfaidh sé 'nuas amárach.

Curfá

Amhráin
Eochairchéim 1 (Aois 6 – 8)
agus 2 (Aois 8 – 11)

Intreoir ar Amhráin

Eochairchéim 1 agus 2

Ba chóir daltaí a chumasú le héagsúlacht d'amhráin agus de rainn shimplí a cheol, mar shampla, amhráin thraidisiúnta Ghaelacha agus amhráin chomhaimseartha agus amhráin ó thíortha agus ó chultúir eile (Curaclam Thuaisceart Éireann, Ceol, Eochairchéim 2, lch 114).

Mar an gcéanna leis an Bhonnchéim, is áis chumhachtach í an amhránaíocht sa tseomra ranga i nGaelscoil. Tá go leor saibhris ag baint léi agus is bealach iontach é leis an Ghaeilge labhartha a fhorbairt agus a neartú. Mura ndéantar ach amhrán traidisiúnta Gaeilge amháin sa téarma fiú, tá frásaí iontacha agus teanga luachmhar le teagasc agus le nascadh leis an phleanáil.

Tá dóigheanna ann le teagasc amhráin a nascadh le hábhair eile. Cuir i gcás Tuiscint, Éisteacht agus Labhairt sa réimse foghlama Teanga agus Litearthacht; is féidir comhrá agus plé a dhéanamh bunaithe ar imeachtaí agus ar scéal an amhráin atá roghnaithe. Thiocthadh labhairt faoi na frásaí nua atá san amhrán agus iad a chur i gcomhthéacs trí shár-abairtí a rá.

Maidir leis an Drámaíocht, is cinnte gur féidir leithéidí rólghlacadh agus straitéisí drámaíochta eile a úsáid le heachtraí an amhráin a chur in iúl. Thiocthadh amhráin éagsúla a úsáid i léiriú scoile nó d'fhéile bhliantúil scoildrámaíochta.

San Ealaín thiocthadh pictiúir agus íomhánna a tharraingt leis an amhrán a léiriú agus iad a chur in airde mar thaispeántas le focail an amhráin.

San obair scríofa a thagann faoi scáth na Litearthachta, tá go leor deiseanna ann ceachtanna a bhunú ar amhrán. Mar shampla, clárscéal, cur síos ar charachtar nó litir a scríobh chuig charachtar faoi eachtraí a tharla san amhrán.

Maidir leis an Léitheoireacht, cuideoidh an léitheoireacht chomhpháirteach go mór le foghlaim amhráin óir is féidir leis an mhúinteoir an t-amhrán a bhriseadh síos de réir véarsaí agus curfá le deis a thabhairt don rang frásaí agus focail nó foclóir nua a fhoghlaim.

Is é an bealach is fearr leis na hamhráin a fhoghlaim ná a bheith ag éisteacht le hamhráin ar dhlúthdhioscaí agus na focail a léamh fosta. Ba dheas é an amhránaíocht a chur ar chlár ama an ranga, fiú ceacht amháin sa tseachtain a mhairfeadh leathuair an chloig, sin nó cúpla ceacht a mhairfeadh cúig bhomaite dhéag.

Is bealach eile é le tuismitheoirí a mhealladh isteach chuig an scoil má bhíonn tionól amhránaíochta ann uair sa téarma nó fiú uair amháin sa bhliain. Tugann seo sprioc do mhúinteoirí agus do dhaltaí na hamhráin a fhoghlaim agus a chur i láthair do lucht éisteachta. Is cinnte go neartóidh seo traidisiún na hamhránaíochta agus, ina theannta sin, caighdeán na Gaeilge labhartha.

*Ó labhair an teanga Ghaeilge liom,
A chuid mo chroí is a stór,*

*An teanga a labhair mo mháthair liom,
In Éirinn ghlas fadó.*

*'Sí teanga bhinn ár sinsear í,
An chaint is milse glór.*

(Labhair an Teanga Ghaeilge)

Gaelscoil na gCrann

Eochairchéim 1 (Aois 6 – 8)

Amhrán 8: Labhair an Teanga Ghaeilge

8

Labhair an Teanga Ghaeilge

Ó labhair an teanga Ghaeilge liom,
A chuid mo chroí is a stór,

An teanga a labhair mo mháthair liom,
In Éirinn ghlas fadó.

'Sí teanga bhinn ár sinsear í,
An chaint is milse glór.

Ó labhair an teanga Ghaeilge liom,
Is bain dem chroí an brón.

Ó labhair an teanga Ghaeilge liom,
'Sí teanga cheart na nGael.

An teanga bhinn is ársa 'tá,
Le fáil ar fud an tsaoil.

A stór mo chroí is beannacht ort,
A chailín óig gan cháim.

Cá bhfuil sa saol aon teanga mar
Ár dteanga féin le fáil?

Scoil an Droichid

Eochairchéim 1 (Aois 6 – 8)

Amhrán 9: An Spailpín Fánach

An Spailpín Fánach

Seo an Spailpín fánach ón sliabh anuas
 Le coiscéim éadrom lúfar,
 Ag ceiliúr 's ag ceol agus draíocht ina ghlór,
 Agus mheall sé an ógbhean uasal.
 A dí dú, a, dí dú da dé,
 A dí dú, a, dí dé dí.
 Ag ceiliúr 's ag ceol agus draíocht ina ghlór,
 Agus mheall sé an ógbhean uasal.

Ghluais a hathair sa tóir 'na ndiaidh
 Trasna sléibhte is bánta,
 Ag iarraidh tuairisc' fána níon
 Is an Spailpín béalbhinn fánach.
 A dí dú, a, dí dú da dé,
 A dí dú, a, dí dé dí.
 Ag iarraidh tuairisc' fána níon
 Is an Spailpín béalbhinn fánach.

Tháinig sé ar ball go dtí caisleán mór.
 B'ann a fuair sé an lánúin;
 Is bhí togha gach bia agus rogha gach dí
 Ag an níon 's ag an Spailpín fánach.
 A dí dú, a, dí dú da dé,
 A dí dú, a, dí dé dí.
 Is bhí togha gach bia agus rogha gach dí
 Ag an níon 's ag an Spailpín fánach.

"Ní spailpín é, a athair," ar sí,
 "Ach tiarna óg na háite;
 Go dté mé i gcré ní scarfaidh mé
 Leis an Spailpín béalbhinn fánach."
 A dí dú, a, dí dú da dé,
 A dí dú, a, dí dé dí.
 "Go dté mé i gcré ní scarfaidh mé
 Leis an Spailpín béalbhinn fánach."

Proinsias Ó Maonaigh

Gaelscoil Éanna

Eochairchéim 1 (Aois 6 – 8)

Amhrán 10: Peigín Leitir Móir

10

Peigín Leitir Móir

Curfá:

Ó gairim gairim í,
Agus gairim í, mo stór;
Míle grá le m'anam í
'Sí Peigín Leitir Móir!

Éirigh suas, a Pheigín,
Agus seas ar bharr an aird,
Comhair do chuid bullán
Agus féach an bhfuil siad ann.

Curfá

Tá Bríd agam 's tá Cáit agam,
'Sí Peig an bhean is fearr;
Pé'r bith fear a gheobhas í,
Nach air a bheas an t-ádh.

Curfá

Chuir mé scéala siar chuici
Go gceannóinn di bád mór;
'Sé 'n scéala 'chuir sí aniar chugam
go ndéanfadh leathbhád seoil.

Curfá

Tá iascairí na Gaillimhe
Ag teacht anoir le cóir,
Le solas gealaí gile
Nó go bhfeicfidís an tseoid.

Curfá deiridh:

'S ó, gairim, gairim í,
'Gus gairim í mo stór;
Míle grá le m'anam í
Is gearr go mbeidh sí mór!

Scoil na Fuiseoige

Eochairchéim 1 (Aois 6 – 8)

Amhrán 11: Téir Abhaile Riú

11

Téir Abhaile Riú

Tá an leagan seo bunaithe ar leagan Clannad 1977.

Curfá:

Téir abhaile riú
Téir abhaile riú
Téir abhaile riú, a Mhary
Téir abhaile riú 's fan sa bhaile
Mar tá do mhargadh déanta.

Is cuma cé dhein é nó nár dhein
Is cuma cé dhein é, a Mhary
Is cuma cé dhein é nó nár dhein
Mar tá do mhargadh déanta.

Curfá

Is cuma cé dhein é nó nár dhein
Is cuma cé dhein é, a Mhary
Is cuma cé dhein é nó nár dhein
mar tá do mhargadh déanta.

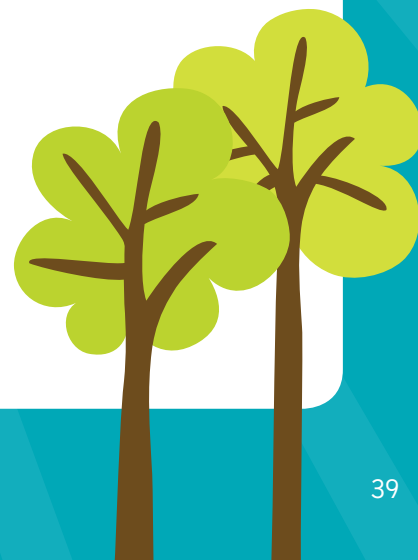
Curfá

Pós an píobaire
Pós an píobaire
Pós an píobaire, a Mhary
Pós an píobaire i dtús na hoíche
Is beidh sé agat ar maidin.

Curfá

Tá do mhargadh
Níl mo mhargadh
Tá do mhargadh déanta
Níl mo mhargadh
Tá do mhargadh
Níl mo mhargadh déanta (x2)

Curfá

Gaelscoil Neachtain

Eochairchéim 1 (Aois 6 – 8)

Amhrán 12: Buachaill ón Éirne

Buachaill ón Éirne

Buachaill ón Éirne mé
 's bhréagfainn féin cailín deas óg;
 Ní iarrfainn bó spré léithe
 tá mé féin saibhir go leor,
 'S liom Corcaigh 'a mhéid é,
 dhá thaobh a' ghleanna 's Tír Eoghain;
 'S mura n-atraí mé béasaí
 's mé n' t-oidhr' ar Chontae Mhaigh Eo.

Rachaidh mé 'márach
 a dhéanamh leanna fán choill,
 Gan coite gan bád
 gan gráinnín brach' ar bith liom,
 Ach duilliúr na gcrabhbh
 mar éideadh leapa os mo chionn
 'S óró sheacht mh'anam déag thú
 's tú 'féachaint orm anall.

Buachailleacht bó, mo leo,
 nár chleacht mise ariamh,
 Ach ag imirt 's ag 'ól
 's le hógmhná deasa fá shliabh.
 Má chaill mé mo stór
 ní dóigh liom gur chaill mé mo chiall,
 A's ní mó liom do phóg
 ná'n bhróg atá'r caitheamh le bliain.

A chuisle 's a stór
 ná pós an seandúine liath,
 Ach pós a' fear óg, mo leo,
 mur' maire sé ach bliain.
 Nó beidh tú go fóill
 gan ó nó mac os do chionn,
 A shílfeadh a'n deor
 tráthnóna nó'r maidin go trom.

Bunscoil Mhuire agus Phádraig

Eochairchéim 1 (Aois 6 – 8)

Amhrán 13: A Stór, a Stór, a Ghrá

A Stór, a Stór, a Ghrá

Curfá:

A stór, a stór, a ghrá,
a stór, a stór, an dtiocfaidh tú?
A stór, a stór, a ghrá,
an dtiocfaidh tú nó an bhfanfaidh tú?

Bhí mise lá breá samhraidh
'mo sheasamh ar an mhargadh,
'S iomaí fear a dúirt liom:
"Monuar gan tú sa bhaile agam."

Curfá

Thart tóin a' gharraí, a Mháire
'bhfuil an fhidil leat?
Aicearra na bprátaí go dtéimid
'sair an fhidileoir.

Curfá

Bhí mise lá den tsaol
is bhí cion amuigh 's istigh orm,
Nach mór a d'athraigh an saol
is gan cion ag duine ar bith orm.

Curfá

Gheall mo ghrá domsa
cinnte go dtiocfadh sé,
Ní raibh a chulaith déanta
'gus sin an rud a choinnigh é.

Curfá

Gaelscoil Éanna

Eochairchéim 1 (Aois 6 – 8)

Amhrán 14: Oró, Sé Do Bheatha ‘Bhaile!

Óró, Sé Do Bheatha 'Bhaile!

Curfá:

Óró! sé do bheatha 'bhaile!

Óró! sé do bheatha 'bhaile!

Óró! sé do bheatha 'bhaile!

Anois ar theacht an tsamhraidh.

Sé do bheatha! a bhean ba léanmhar!

B'é ár gcreach tú bheith i ngéibheann,

Do dhúiche bhreá i seilbh meirleach,

'S tú díolta leis na Gallaibh.

Curfá

Tá Gráinne Mhaol ag teacht thar sáile.

Óglaigh armtha léi mar gharda;

Gaeil iad féin 's ní Gaill ná Spáinnigh,

'S cuirfid ruaig ar Ghallaibh.

Curfá

A bhuí le Rí na bhfeart go bhfeicim,

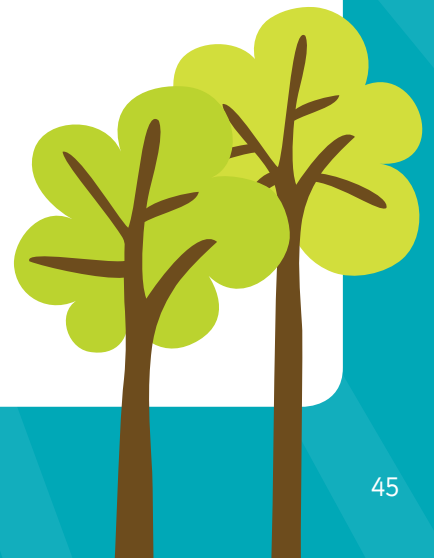
Muna mbeam beo 'na dhiaidh ach seachtain,

Gráinne Mhaol agus míle gaiscíoch

Ag fógairt fáin ar Ghallaibh.

Curfá

Pádraig Mac Piarais

Bunscoil an tSléibhe Dhuibh

Eochairchéim 2 (Aois 8–11)

Amhrán 15: Tá mo Chleamhnas Déanta

15

Tá mo Chleamhnas Déanta

Tá mo chleamhnas déanta ó arú aréir,
Is ní mó ná go dtainíonn an bhean údaí liom féin;
Ach fágfaidh mé 'mo dhiaidh í is rachaidh mé liom féin,
Amach fud na gcoillte craobhach.

Ó shiúil mise thoir agus shiúil mise thiar,
Shiúil mise Corcaigh agus sráideanna Bhaile 'Cliath;
Macasamhail mo chailín deas, ní fhaca mise riamh,
Sí an bhean dubh í a d'fhág mo chroí cráite.

Is fada 'tá mo tharraingt ins a' bhaile seo le bliain,
'Gus ní mar gheall ar Mhuire agus ní mar gheall ar Dhia,
Ach a' dúil go bhfaighinn í bláth na n-úll,
Sí an bhean dubh í 'dtug mo chroí grá di.

Ó d'éirigh mé ar maidin dhá uair roimh an lá,
Agus fuair mise litir ó mo mhíle grá;
Chuala mé an smólach 's a' lon dubh á rá,
Gur éalaigh mo ghrá thar sáile.

Peigín Leitir Móir

Tiernán Sloan, Bunscoil an tSléibhe Dhuibh, Béal Feirste

Tá mo Chleamhnas Déanta

Caitlyn Ross, Bunscoil an tSléibhe Dhuibh, Béal Feirste

Bunscoil Phobal Feirste

Eochairchéim 2 (Aois 8–11)

Amhrán 16: Mo Chailín Rua

Mo Chailín Rua

Dá mbeinnse i mbliana mar bhí mé anuraidh,
Toigh beag 'bheith agam i gcois an chuain,
Chuirfinn mo bhád amach ar a' tSionainn
Agus bhéarfainn abhaile liom mo chailín rua.

Curfá:

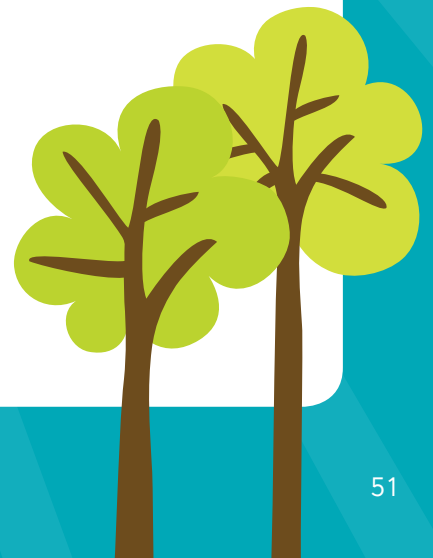
Thug mé liom í ó bhaile go baile,
Fríd Bhaile 'Cliath 'un na geafthaí crua,
Chan fhuil aon mhíle ó d'fhág mé an baile,
Nach dtug mé deoch leanna do mo chailín rua.

Bhí ceann gruaige léi síos go talamh,
'Gus barra na finne go dtug sí léi,
Ba mhéanar don fhear óg a gheobhadh í le mealladh,
Rogha na gcailíní mo chailín rua.

Curfá

Dá mbeinn chomh saibhir is a bhí mé anuraidh,
Thógfainn toigh mór ar an chnoc údaí thall,
Fíon agus ór 'siad a bhéarfainn do mo stór,
Is bheinn a' gabháil ceoil le mo chailín rua.

Curfá

Scoil na Fuiseoige

Eochairchéim 2 (Aois 8–11)

Amhrán 17: Dúlamán

Dúlamán

Curfá:

Dúlamán na binne buí,
Dúlamán Gaelach
Dúlamán na farraige,
B'fhearr a bhí in Éirinn

A níon mhín ó,
Sin anall na fir shuirí
A mháithrín mhín ó,
Cuir na roithleán go dtí mé

Curfá

Tá ceann buí óir
Ar an dúlamán gaelach
Tá dhá chluais mhaol
Ar an dúlamán maorach

Curfá

Rachaimid 'un an lúr
Leis an dúlamán gaelach
Ceannóimid bróga daora
Ar an dúlamán maorach

Curfá

Bróga breaca dubha
Ar an dúlamán gaelach
Tá bairéad agus triús
Ar an dúlamán maorach

Curfá

Ó chuir mé scéala chuici
Go gceannóinn cíor dí
'Sé an scéal a chuir sí
chugam
Go raibh a ceann cíortha

Curfá

Cad é a thug 'na tíre thú?
Arsa an dúlamán gaelach
Ag suirí le do níon
Arsa an dúlamán maorach

Curfá

Cha bhfaigheann tú mo
níon,
Arsa an dúlamán gaelach
Bhuel, fuadóidh mé liom í,
Arsa an dúlamán maorach

Curfá

Gaelscoil Neachtain

Eochairchéim 2 (Aois 8–11)

Amhrán 18: An Mhaighdean Mhara

An Mhaighdean Mhara

Is cosúil gur mheath tú nó gur thréig tú an greann;
Tá an sneachta go frasach fá bhéal na trá,
Do chúl buí daite is do bhéilín sámh,
Siúd chugaibh Mary Chinidh is í 'ndiaidh an Éirne 'shnámh.

“A mháithrín mhilis,” dúirt Máire bhán,
Fá bhruach an chladaigh is fá bhéal na trá,
“Maighdean mhara mo mháithrín ard,”
Siúd chugaibh Mary Chinidh is í 'ndiaidh an Éirne 'shnámh.

Tá mise tuirseach agus beidh go lá,
Mo Mháire bhruinneall is mo Phádraig bán,
Ar bharr na dtonnta is fá bhéal na trá,
Siúd chugaibh Mary Chinidh is í 'ndiaidh an Éirne 'shnámh.

Bunscoil Mhuire agus Phádraig

Eochairchéim 2 (Aois 8–11)

Amhrán 19: Thugamar Féin an Samhradh Linn

Thugamar Féin an Samhradh Linn

Bábóg na Bealtaine, maighdean an tSamhraidh,
Suas gach cnoc is síos gach gleann,
Cailíní maiseacha bángheala gléasta,
Thugamar féin an samhradh linn.

Curfá:

Samhradh, samhradh, bainne na ngamhna,
Thugamar féin an samhradh linn.
Thugamar linn é is cé bhainfeas dinn é,
Thugamar féin an samhradh linn.

Curfá

Seo é an samhradh a thiocfaidh go haerach,
Thugamar féin an samhradh linn.
Samhradh buí ó luí na gréine,
Thugamar féin an samhradh linn.

Curfá

Samhradh, samhradh, bainne na ngamhna,
Thugamar féin an samhradh linn.
Samhradh buí na nóiníní gléigeal,
Thugamar féin an samhradh linn.

Curfá

Cuileann is coll is trom is caorthann,
Thugamar féin an samhradh linn.
Is fuinseog ghléigeal Bhéal an Átha,
Thugamar féin an samhradh linn.

Curfá

Cailíní óga, mómhar sciamhach,
Thugamar féin an samhradh linn.
Buachaillí glíce, teann is lúfar,
Thugamar féin an samhradh linn.

Curfá

Scoil an Droichid

Eochairchéim 2 (Aois 8–11)

Amhrán 20: Siún Ní Dhuibhir

Siún Ní Dhuibhir

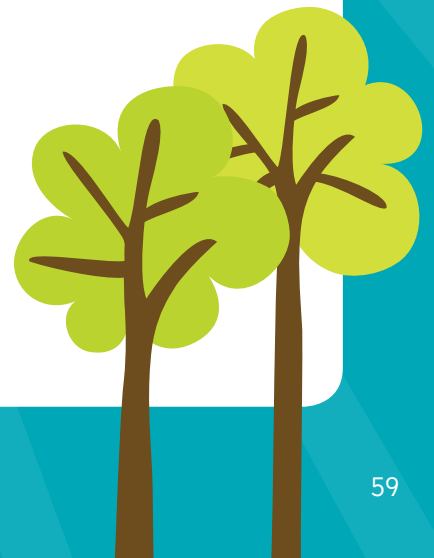
D'éirigh mé ar maidin a tharraingt chun aonaigh mhóir,
A dhíol is a cheannacht mar a dhéanadh mo dhaoine romham;
Bhuail tart ar an bhealach mé is shuigh mise síos a dh'ól
Is le Siún Ní Dhuibhir gur ól mise luach na mbróg.

A Shiún Ní Dhuibhir an miste leat mé bheith tinn?
Mo bhrón is mo mhilleadh más miste liom tú bheith i gcill;
Bróinte 's muilte bheith 'scileadh ar chúl do chinn,
Ach cead a bheith in loras go dtara síol Éabh' chun cinn.

A Shiún Ní Dhuibhir is tú bun agus barr mo scéil;
Ar mhná na cruinne go dtug sise an báire léi
Le gile le finne le maise is le dhá thrian scéimh
Is nach mise an trua Mhuire bheith ag scaradh amárach léi.

Thiar in lorras tá searc agus grá mo chléibh,
Planda an linbh a d'eitigh mo phósadh inné;
Beir scéala uaim chuici má thug mise póg dá béal,
Go dtabharfainn di tuilleadh dá gcuirfeadh sí bólacht léi.

Beir scéala uaim chuige go dearfa nach bpósaim é,
ó chuala mise gur chuir sé le bólacht mé;
Nuair nach bhfuil agamsa maoin nó mórán spré,
Bíodh a rogha bean aige is beidh mise ar mo chomhairle féin.

Áiseanna Úsáideacha

Tá borradh mór tagtha ar dhlúthdhioscaí agus ar leabhair atá lán d'amhráin thraidisiúnta Ghaeilge. Seo cuid acu a bheadh úsáideach sa tseomra ranga.

Leabhair

Dathaigh an Dáinín

Gabriel Rosenstock,
Cló Iar-Chonnacht, 1987

Ceol Abú, Rang 1

Regina Murphy agus Magne Espeland,
Carroll Education Limited, 2008

Leathanaigh Ceoil agus Rithime Trí Rainn agus Scéalta

An tÁisaonad Lán-Ghaeilge, 2004

Dosaen Amhrán do Leanaí

Micheál Ó Baoill, An Gúm, 2012

Sonas is Só

Treasa Ní Ailpín, An Gúm, 2002

Mo Cheol Thú! Dánta, Amhráin agus Damhsaí

Brian de Bhaldráithe, Dominic Ó Braonáin,
Síle Ní Dhoibhlin, Máire Ní Ghormáin,
Educational Company of Ireland, 2004

Stór Amhrán – A Wealth of Songs from the Irish Tradition

Nóirín Ní Riain, Mercier Press, 1988

Abair Amhrán

Comhaltas Uladh, 1962

Croch Suas É!

Micheál Ó Conghaile,
Cló Iar-Chonnacht, 1986

Cuisle an Cheoil

An Roinn Oideachais, 1976

Dlúthdhioscaí

A Stór is a Stóirín

Pádraigín Ní Uallacháin agus Garry Ó Briain,
Gael Linn, 1994

Ící Píicí

Nellie Nic Giolla Bhríde, Eoghan Mac Giolla
Bhríde, Doimnic Mac Giolla Bhríde, Dara Mc Gee,
Éabhlóid, 2010

An tAmhránaí Óg

Treasa Ní Cheannaigh agus Aidan O'Hara,
Cló Iar-Chonnacht

Báidín Fheidhlimidh: Amhráin agus Dánta Traidisiúnta do Pháistí

Eoghan Mac Giolla Bhríde, Doimnic
Mac Giolla Bhríde, Dara Mc Gee, Deirdre
Brennan, Sinéad Ní Chadhain, Ionad
Oideachais Ghort an Choirce agus Éabhlóid,
2012

Irish Songs we Learned at School

John Spillane, EMI Ireland, 2008

More Irish Songs we Learned at School

John Spillane, EMI Ireland, 2009

Peigín Leitir Móir

Tadhg Mac Dhonnagáin, Futa Fata, 2008

Idir Muir agus Sliabh

Pobalscoil Ghaoth Dobhair, 2008

Foilseachán de chuid CCEA © 2016

COUNCIL FOR THE CURRICULUM, EXAMINATIONS AND ASSESSMENT

29 Clarendon Road, Clarendon Dock, Belfast BT1 3BG

Tel: +44(0)28 9026 1200 Fax: +44(0)28 9026 1234

Email: info@ccea.org.uk Web: www.ccea.org.uk

